

PODMANICZKY SZILÁRD: FELIDÉZVE MEGKÍVÁNOM

Nem szeretem a színházat. Legalábbis a hagyományos értelemben vett színházat. Nincs benne elég illúzió. Túl prózai. Viszont prózának kevés, többnyire szöveggylene. Nem szeretek alulintonálni, fecsegő embereket nézni, akikkel semmi nem történik a színpadon, legfeljebb utánozzák a sírást, utánozzák a nevetést, vagy eljátsszák, hogy beszélnek.

Olyan régen volt, hogy színházban jártam, talán éppen a *Metanoia* című előadásán. Nem tudtam, hogy mire számítsak, és ez éppen elég volt. Elcsalt. És lényegében tántva maradt a szám. A *Metanoia*-ban benne volt minden, ami a hagyományos színházról hiányzott. Vízió, illúzió, játék, atmoszférák és szabadon, mégis saját formán belül működő koreográfia. És bár szinte mindenkit ismertem a színpadon, ezúttal nem őket láttam. Hanem mint akik transzban vannak. Van egy erőter, ami átalakítja őket. Mintha más fizikai törvények között lennének. A lábuk nehezebb, a kezük könnyebb, mondjuk. Az ismerőseim egyszer csak föltűntek egy másik világban, amire, emlékszem, azt mondtam magamban: *Aztamindenit!* Mintha egy kis bizonyosságot kapnék, van más is a világban, mint ami vanni látszik.

És ezt elképesztően jó volt átélni, főleg itt Szegeden, ahol valahogy minden nagyon uralkodtak a fizikai törvények, az úgynevezett nagyközönség csak a sznobériát ismerte, ahogy lényegében ma is, de most már nem csodálkozom rajta, vagy nem kérem számon rajtuk – olyan sokszor.

Akkoriban írtam az első forgatókönyvet, ami egy vak ember ugróiskolájáról szólt, és nem kevés erő merítettem hozzá a *Metanoia*-ból. Lassanként raktam össze a filmes stábot, és kértem mindenkit, ha egy mód van rá, nézze meg a Peróék előadását. Akkor az egyik legnagyobb dolognak számított nekem, hogy megnézhettem még egyszer. Hogy volt egy előadás, ami kívánta a második látást is. És másodszorra sem csalódtam. Nem ismételték, ugyanazt játszották, mint az elsőt. Vagyis nem csináltak mást, gondolom, létre hozták újra az erőteret. Nagyon elégedett voltam velük, mint néző és mint kritikus, ami összességében is nagy szám. Volt valami, amire a maga poklán belül úgy lehetett gondolni, mint műre, mint műegészre, amit korabeli kortársak produkálnak, mégis magán hordozza az időtlenség érzetét.

Nem tudom, mennyire tartozik ide, de valahogy mégis. Itt ülök most is ugyanebben a városban, egy akkor még elképzelhetetlen helyen és helyzetben lévő dolgozószobában, és úgy írok a *Metanoia*-ról, mintha az elég távoli múlt része lenne. Egy régi, hajnalig húzó éjszaka, aminek az ízét újra felidézve, megkívánom.